

REFERAT § 17, stk. 4. Temaudvalg om FNs verdensmål d. 27-01-2021

Mødedato Onsdag d. 27. januar 2021 kl. 17:30

Mødested Mødet holdes på Teams

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Opsamling spor 1. Udvalgets arbejde hidtil.....	4
Opsamling på besøg af Jannik Egelund.....	8
Udvalgets arbejde i 2021 - forventninger og tænker om "produktet"	9
Besøg af Rudersdal Kommune.....	12
Meddelelser.....	13

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.22.04-P35-60-19

Resume

Dagsorden til godkendelse

Administrationen indstiller til temaudvalget

1. At godkende dagsorden.

Sagsfremstilling

Forud for udvalgets møder udsendes en dagsorden med det fornødne materiale til bedømmelse af de sager, der skal optages på dagsorden.

Beslutning

1. Tiltrådt

Punkt 2: Opsamling spor 1. Udvalgets arbejde hidtil

00.22.04-G01-1-20

Resume

Med dette punkt skal udvalget samle op på den foregående periodes arbejde med vidensopbygning. Punktet afrunder dermed arbejdet i spor 1. jævnfør kommissoriet for temaudvalget

Administrationen indstiller til temaudvalget

1. at beslutte, at der er vidensopbygget jvf. kommissoriet og at arbejdet i spor 1 dermed er gennemført.

Sagsfremstilling

Opsamling på udvalgets arbejde indtil nu

Udvalget har, i overensstemmelse med kommissoriet, brugt den første del af funktionsperioden på, at arbejde med videnopbygning og på afdækning af hvordan kommunen allerede arbejder med elementer i relation til verdensmålene. Udvalget har dels gennemgået og drøftet de enkelte verdensmål, både i en dansk kontekst og til dels i forhold til Gribskov Kommune. På dette møde - dagsordenspunkt 4, skal udvalget planlægge arbejdet for den kommende periode frem til, at udvalget i september skal aflevere udvalgets anbefalinger til det kommende arbejde med verdensmålene til det nye byråd. Derfor får udvalget her en opsamling på de elementer, som udvalget har arbejdet med frem til nu.

Kommissorium jvf. Byrådets møde den 14. april 2020

Formål og opgave

Det nye temaudvalg skal arbejde med FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling. Arbejdet skal knyttes tæt til det arbejde, der allerede pågår i organisationen og fagudvalgene og køre i 2 spor:

Spor 1:

Arbejdet i spor 1 vil have fokus på at danne et samlet overblik over, hvordan der allerede arbejdes konkret med de elementer, der adresseres i verdensmålene. Dette arbejde vil navnlig knytte sig tæt til arbejdet med kommuneplanen og kernefortællingen.

Spor 2:

Arbejdet i spor 2 vil have fokus på at forberede, hvordan et kommende Byråd i næste byrådsperiode kan arbejde konkret med verdensmålene fremadrettet. I dette spor arbejder Temaudvalget således som forberedende udvalg ift. et kommende Byråd. Temaudvalget skal senest i september 2021 aflevere deres forslag til Byrådet.

Opsummering af arbejdet i spor 1

For at kunne planlægge det kommende arbejde, får udvalget med dette punkt en opsummering af den videnopbygning, der er sket i spor 1. Dermed er spor 1 afsluttet og arbejdet i spor 2 går i gang. Det vil sige, at arbejde i 2021 skal føre til, at udvalget kan udarbejde anbefalingerne til det kommende byråd.

På udvalgets første møde i juni 2020 fik udvalget en overordnet introduktion til de 17 verdensmål, herunder også ambitionerne og metoderne bag dem. På de efterfølgende tre møder har udvalget fået en grundig gennemgang af de enkelte verdensmål. Gennemgangen har taget udgangspunkt i de danske målepunkter og opdelingen i kategorierne "Vores Liv", "Vores Planet" og "Vores Samfund", Udvalget har efter hver gennemgang drøftet målene, både i relation til hvordan der bliver eller kan arbejdes med målene og i forhold til potentialet for at arbejde med dem i Gribskov.

Mødet i august: Vores Planet, herunder:

- Mål 6 "Rent vand og sanitet"
- Mål 7 "Bæredygtig energi"
- Mål 12 "Ansvarligt forbrug og produktion"
- Mål 13 "Klimainsats"
- Mål 14 "Live i havet"
- Mål 15 "Livet på land".

Mødet i september: Vores Liv, herunder

- mål 1: "Afskaf fattigdom"
- mål 2: "Stop sult"
- mål 3: "Sundhed og trivsel"
- mål 4: "Kvalitetsuddannelse"
- mål 5: "Ligestilling mellem kønnene"
- mål 16: "Fred, retfærdighed og stærke institutioner".

Mødet i november: Vores Samfund:

- Mål 8 "Anstændige jobs og økonomisk vækst"
- Mål 9 "Industri, innovation og infrastruktur"
- Mål 10 "Mindre ulighed"
- Mål 11 "Bæredygtige byer og lokalsamfund"
- Mål 17 "Partnerskaber for handling".

Udvalgets har haft brede drøftelser om både temaer, potentialer og metoder i den indledende vidensopbygningsfase.

Ud over en gennemgang af verdensmålene, har udvalget også fået en introduktion, til nogle af de tiltag, politikker og strategier i Gribskov, hvor det enten er besluttet at arbejde med verdensmålene eller som på anden vis har en kobling til verdensmålene.

Planstrategien:

Temaudvalget blev på et af de første møder præsenteret for, hvordan der er arbejdet med udviklingen af planstrategien. Da planstrategien blev udarbejdet vurderede man, hvorvidt strategiens indhold var i tråd med FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Desuden blev det vurderet, om konkrete indsatser kan skærpes. Vurderingen tog dels udgangspunkt i, hvordan planlægning sker i dag, dels i forhold til hvor der er mulighed for at gøre en ekstra indsats. Vurderingen har taget udgangspunkt i Gribskov Kommunes karakter og kontekst. For hvert af planstrategiens temaer er det angivet hvilke verdensmål indholdet knytter sig til. Følgende verdensmål er vurderet værende relevante for strategiens indhold:

Mål 6 om rent vand og sanitet, med særligt fokus på grundvandsbeskyttelse

Mål 8 om Anstændige jobs og økonomisk vækst, med fokus på konkretisering af bæredygtig turisme i forhold til lokalsamfund, natur og kyst

Mål 9 om Industri, innovation og infrastruktur, med beslutning om at arbejde med strategisk tilgang til udvikling af digital infrastruktur

Mål 11 om Bæredygtige byer som overordnet mål og med særlig indsats i forhold til at styrke hensyn til tilgængelighed i forbindelse med udarbejdelse af planer

Mål 13 om Klimaindsats som overordnet mål

Mål 15 om Livet på land som overordnet mål

I forbindelse med Byrådets endelige vedtagelse af Planstrategien, blev det derudover besluttet at Verdensmål 12 om Ansvarlig forbrug og produktion, skal indgå i det videre arbejde med bl.a. kommuneplanrevisionen.

Puljen: Sammen om Sundhed og Trivsel

Sammen med gennemgangen af verdensmålene indenfor temaet "Vores Liv" fik temaudvalget en orientering om, hvordan der arbejdes med verdensmål i puljen: Sammen om sundhed og trivsel, Puljen: Sammen om Sundhed og Trivsel er et af flere sundhedsinitiativer, der er igangsat for at implementere sundhedspolitikken og dermed forebygge eller forbedre sundheden indenfor tre fokusområder. Politisk er arbejdet forankret i fagudvalget for Ældre, Social og Sundhed (ÆSS). Puljen er bygget op omkring metoden til "Løvens Hule" og bliver søgt af borgere, foreninger og virksomheder, som samarbejder om projekter, der lever op til puljens formål. Alle ansøgere forholder sig bl.a. til hvordan deres projekt kobler til FN's verdensmål. Både politikere og borgere har oplevet metoden som sjov og uformel, men samtidig seriøs, da både ekspertpanelet og kriterierne sikrede fokus på kvalitet, effekt og levedygtighed. Metoden har nu været anvendt to gange i forbindelse med uddelingen af puljemidler til forebyggelse eller forbedring af fokusområderne indenfor sundhedspolitikken.

Børne- og Ungepolitikken

På mødet med gennemgangen af verdensmålene indenfor temaet "Vores Samfund" fik udvalget en orientering om, arbejdet med udviklingen af Børne- og Ungepolitikken, som politisk er forankret i Fagudvalget for Børn og Unge. Børne- og Ungepolitikken er blevet til i en stor samskabelsesproces med mange forskellige relevante aktører. Der er ikke arbejdet implicit med verdensmålene i forbindelse med udviklingen af politikken, men politikens hovedområder og underliggende målsætninger for arbejdet med børn og unge i Gribskov Kommune har mange elementer, der kan relateres til FN's verdensmål. Samtidig har den anvendte metode STORMS været fremlagt til inspiration for temaudvalget i forhold til at lave inddragende og samskabende processer i f.eks. politikudvikling. Børne- og Ungepolitikken er fortsat i gang med at blive implementeret i organisationen.

Besøg udefra

I denne funktionsperiode har udvalget ud over de nævnte elementer også haft besøg udefra.

Guldborgsunds teknik og miljø direktør deltog digitalt og fortalte om processen og arbejdet med verdensmålene i Guldborgsund Kommune.

I Guldborgsund er de startet i det små og på den indre bane med et stærkt fokus på, at hele organisationen inkl. driften skal have fokus på verdensmålene og over tid ændre mindset, så bæredygtighed tænkes ind på linje med pris og kvalitet. De er gået meget handlingsbaseret til værks og over tid skaleret indsatserne op og inddraget borgere, virksomheder mv. bl.a. i samarbejde med Danmark for Målene. Nu arbejder de med, at de 17 verdensmål skal være den strategiske ramme for næste byrådsperiode.

I december havde udvalget inviteret forsker og ph.d. studerende Jannik Egelund til at komme og holde oplæg. Til dette møde inviterede udvalget hele byrådet med. Jannik Egelund undersøger i sin Ph.d.-afhandling, hvordan danske kommuner arbejder med FN's verdensmål. Der er fokus på tre kommuners arbejde med emnet. De tre er: Gladsaxe, Guldborgsund og Vejle. De centrale spørgsmål er: hvordan oversætter kommunerne verdensmålene til deres lokale kontekst, og hvordan bruger kommunerne samskabelse i arbejdet med verdensmålene? Opsamling på dette møde sker i efterfølgende dagsordenspunkt.

Kommuneplan - 2021

I forbindelse med udarbejdelse af kommuneplanen i Gribskov kommune, er verdensmål 2, 11, 13 og 15 tænkt i Kommuneplanen. Fagmedarbejderen på området vil i forbindelse med punktet, kort fortælle hvordan verdensmålene er tænkt ind og hvordan det er tænkt, at der skal arbejdes med dem fremadrettet.

Beslutning

1. Tiltrådt

Punkt 3: Opsamling på besøg af Jannik Egelund

00.22.04-G01-1-20

Resume

Med dette punkt skal udvalget samle op på Jannik Egelunds oplæg og drøftelserne på mødet den 3. december 2020,

Administrationen indstiller til udvalget:

1. at drøfte hvad udvalget tog med sig fra oplægget den 3. december 2020 og give input til hvilke elementer eller pointer, der skal indgå i udvalgets videre arbejde.

Sagsfremstilling

På mødet den 3. december 2020 præsenterede Ph.d.-studerende Jannik Egelund udvalget for sin forskning og faciliterede en drøftelse af hvilke verdensmål Gribskov Kommune kan arbejde med samt hvilke interesser, der kan være relevante at inddrage.

Beslutning

1. Tilrådt. Udvalget gav input til det videre arbejde

Punkt 4: Udvalgets arbejde i 2021 - forventninger og tænker om "produktet"

00.22.04-G01-1-20

Resume

Med denne sag skal udvalget drøfte og give input til rammesætningen af udvalgets arbejde i den sidste del af perioden, herunder arbejdet med kommissoriets spor 2,

Administrationen indstiller

1. at udvalget drøfter og giver input til rammesætningen af udvalgets arbejde i den sidste del af perioden,

Sagsfremstilling

Udvalget tager nu hul på arbejdet med spor 2 i kommissoriet, som handler om at udarbejde anbefalinger til, hvordan et kommende Byråd i næste byrådsperiode kan arbejde konkret med verdensmålene fremadrettet. I dette spor arbejder Temaudvalget således som forberedende udvalg ift. et kommende Byråd. Temaudvalget skal senest i september 2021 aflevere deres forslag til Byrådet. Det konkrete produkt til Byrådet kan have flere former. På dette møde tager udvalget en indledende drøftelse af arbejdet i spor 2, herunder hvordan udvalget ønsker at tilrettelægge arbejdet samt hvilken form det endelige produkt til Byrådet skal have. Den videre drøftelsen af produktets konkrete form, perspektiv og tilgang fortsættes på mødet i februar.

Rammerne for arbejdet

Som fastlagt i kommissoriet skal temaudvalgets anbefalinger afleveres til godkendelse i Byrådet i september 2021. Med udgangspunkt i denne deadline, er der følgende overordnede tidsrammer for arbejdet:

Februar til april:

- Fastlæggelse af hvor konkrete anbefalingerne skal være - konkrete mål og indsatser versus overordnede temaer
- Indsamling og drøftelse af input til hvilke verdensmål der skal indgå i anbefalingerne og på hvilke måde
- Udvalgelse og beslutning omkring hvilke verdensmål der skal indgå i anbefalingerne og hvordan
- Udarbejde den første grovskitse til anbefalinger

Udvalget har i denne periode 3 udvalgmøder.

Maj:

- Godkendelse af første udkast til anbefalinger til det kommende byråd.

Udvalget har møde 31. maj - der er ikke planlagt udvalgmøde i juni.

August:

- Vedtagelse af endelig udgave af anbefalinger til kommende byråd og aflevering til behandling i nuværende byråd i september.

September:

- Opsamling på byrådets behandling af anbefalingerne og beslutning omkring layout.

November:

- Godkendelse af layoutet udgave af anbefalingerne.

Inddragelse, gæster ude fra mv

I forlængelse af rammerne for arbejdet er der behov for at afstemme forventningerne til eventuel inddragelse, gæster udefra mv, så planlægningsarbejdet kan startes op i tide og inddragelsen kan gennemføres i løbet af foråret 2021. Hvis der ønskes inddragelse udefra, er der behov for, at udvalget afstemmer forventninger til formen, så administrationen kan gå i gang med planlægningen.

Coronasituationen sætter desværre nogle begrænsende rammer, idet vi skal undgå at forsamle mange mennesker. Da det er svært at spå om det konkrete forsamlingsforbud de kommende måneder, er det vigtigt, at temaudvalget tænker i forskellige digitale løsninger. Det vil f.eks. fortsat være muligt at have gæster til møderne, hvis ikke fysisk så via teams. Der kan laves kortere digitale borgermøder med relevante interessenter udenfor de formaliserede temaudvalgsmøder ligesom der måske kan indhentes skriftlige input fra f.eks. frivilligcentre, skolebestyrelser eller foreninger. Dette er blot eksempler.

Inspiration

Det konkrete forslag til byrådet kan have mange former. Som lovet ved mødet i november gives her et par forskellige eksempler til inspiration.

I Bilag 1 findes de anbefalinger som opgaveudvalget i Gentofte Kommune har afleveret til deres Økonomiudvalg og Kommunalbestyrelse i juni 2020. I 2018 besluttede Kommunalbestyrelsen i Gentofte at sætte fokus på FN's verdensmål. Et opgaveudvalg bestående af ti borgere og fem politikere fik til opgave at komme med anbefalinger til, hvilke verdensmål, der særligt skulle prioriteres, og hvordan der kunne udbredes kendskab, engagement og handling ift. verdensmålene, så de kan blive løftestang til endnu mere bæredygtig udvikling lokalt og konkret i Gentofte.

I Bilag 2 findes de første anbefalinger fra opgaveudvalget i Allerød Kommune. Byrådet i Allerød har i deres konstitueringsaftale skrevet, at *"Det er vigtigt, at vi lokalt bidrager til at mindske vores klimaaftryk, bruge vores ressourcer fornuftigt og forurene mindre. Derfor skal Allerød Kommune have fokus på den grønne omstilling. Vi skal reducere CO2 udslippet, investere i grønne løsninger i vores kommunale bygninger og øge anvendelsen af vedvarende energikilder. Hensynet til grundvandet og naturen skal tydeligt afspejle i vores lokalplaner."* Opgaveudvalget i Allerød består af 13 medlemmer, hvoraf fem er politikere og resten lokale interessenter og eksperter. De har haft til opgave at udarbejde anbefalinger til hvordan Allerød Kommune skal koble til verdensmål, samt til indholdet af den kommende Natur-, Miljø- og Klimapolitik for Allerød Kommune, som skal have afsæt i FN's verdensmål.

I Bilag 3 findes et notat med anbefalinger fra Guldborgsund Kommunes § 17, stk. 4-udvalg. Notatet indeholder anbefalinger om bæredygtighed til Guldborgsund Kommunes agenda 21-strategi. Til brug for udarbejdelsen af de endelige anbefalinger har udvalget valgt at benytte FN's 17 Verdensmål som ramme, idet rapporten dels bygger på FN's formuleringer og den danske regerings handlingsplan, og dels på udvalgets anbefalinger til delmål for hele kommunen og mikromål for et specifikt område, Lindholm/Ydre Østerbro.

Som det sidste punkt på dette møde (punkt 6) får temaudvalget besøg af Rudersdal Kommune, som ved brug af metoden "Borgersamlinger" repræsentativt har udvalgt 36 borgere til at komme med et forslag til, hvordan der skal arbejdes med FN's Verdensmål i Rudersdal. Borgersamlingens opgave er at komme med anbefalinger til Kommunalbestyrelsen om, hvordan de lokale aktører og fællesskaber i Rudersdal kan bidrage til at understøtte arbejdet med FN's verdensmål, så de opleves som relevante for borgere, foreninger og virksomheder. Kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at iværksætte og arbejde med alle anbefalinger, men er forpligtet til at forklare en eventuel fravælgelse.

Beslutning

1. Tiltrådt. Udvalget gav input til det videre arbejde og bad administrationen arbejde videre med de pågældende input til næste møde i temaudvalget.

Bilag

BILAG 2 Allerød - Opgaveudvalgets første anbefalinger

BILAG 1 Gentofte - opgaveudvalgets anbefalinger

BILAG 3 Guldborgsund - Opgaveudvalgets anbefalinger

Punkt 5: Besøg af Rudersdal Kommune

00.22.04-G01-1-20

Resume

En række kommuner har arbejdet med FN's Verdensmål gennem længere tid. Som led i videnopbygningen har temaudvalget anmodet om, at høre mere om, hvordan andre kommuner har grebet arbejdet an. Med denne sag får udvalget en præsentation af arbejdet med verdensmålene i Rudersdal Kommune

Sagsfremstilling

Rudersdal Kommune har grebet opgaven med at svare på hvordan Rudersdal Kommune skal arbejde med FN's Verdensmål an ved hjælp af metoden borgersamlinger. HR-Udviklingskonsulent og ressourceperson Mie Westh fra Rudersdal Kommune, fortæller på mødet om metoden borgersamlinger samt om, hvordan der konkrete arbejde med borgersamlingerne forløber, herunder hvilke erfaringer der er gjort indtil nu. Mie westh deltager på Teams under punktet med er oplæg og ved efterfølgende spørgsmål.

Administrationen indstiller til udvalget

1. at tage orienteringen til efterretning

Beslutning

1. taget til efterretning

Punkt 6: Meddelelser

00.22.04-P35-60-19

Resume

Hvis der er meddelelser, nævnes de under dette punkt og der orienteres om punkter til kommende møde.

Administrationen indstiller

1. At tage orienteringen til efterretning

Beslutning

1. Taget til efterretning

Mødet startede kl. 17.30

Mødet sluttede kl. 19.50

Fraværende til dette punkt: Bent Hansen (V)